

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

385.87

Szerző: *Nyiry László*Cím: *120 évvel ezelőtt pesti Kaszárnyáiban mutatkozott be a gőzkocsi*

Idő

"1942"

Forrás: *Reggeli Magyarország*

Személy

Bp.

(Hely)

1942. II. 15.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

16 Százhusz évvel ezelőtt, pesti kaszárnyában mutatkozott be a gőzkocsi, amelyben a tank őseit sejtették meg

— *Eresszenek be! Nyissák ki a kaput! Mi is látni akarjuk a gőzkocsikat! Vagy jöjjön ki Voigtländer, a gőzvonatával!* — így követelt a pesti polgárok tömege bebocsátást 1822 március havában az egykori Ujépiletbe vagy »Neugebäude«-be, ahol ma az első magyar felelős miniszterelnök vértanuhalálának emlékét őrzi az öröklámpás, a Szabadságtéren.

Az Ujépilet akkor laktanya volt. Egykori leírások szerint az őrtálló vadászok csak szuronyos puskákkal tudták visszatartani a tömeget, amely a híres gőzkocsikat óhajtott látni. A pesti polgár kíváncsisága méltán érthető volt, hiszen Magyarországon eddigelő senki sem látott még gőzvel hajtott olyan kocsi vonatot, amely egykori leírások szerint *az országutakon valóságos röpitette az utazókat.*

Szenzáció az Ujépilet udvarán

Egy Voigtländer nevű fiatal vállalkozó 1822-ben Pestről Londonba utazott, hogy megtekintse azt a néhány gőzkocsit, amely akkor még ottan is ritkaságszámba ment. Voigtländer, ez a budai születésű polgár, aki egyébként magyarul is beszélt, eltele az angolok tudományát és saját tőkéséből famulusával három gőzkocsit csinált: ott Angliában és ezeket Pestre hozta. Ő volt

az első Európában, aki gőzkocsin ilyen hosszú utat tett meg és pedig, mint látni fogjuk, az akkori kornak megfelelő kényelemben.

Tekintsünk be mi is hát az Ujépilet nagy udvarára és lássuk, milyenek voltak Voigtländer gőzkocsijai?

Tisztek és hivatalos közegek állottak körül a »remekművet«. Egy mozdonyoszerű első kocsi, amelyet maga Voigtländer vezetett, két másik, de szintén önállóan, gőzvel hajtható »luxuskocsi« vont maga után. Az egyik háló-kocsi volt, három ágygá alakítható pamlaggal és két mosdóval. A másik egy szalónból és egy padgyászfülkéből állott. Így olvashatjuk ezt az egykori *Der Spiegel* című folyóiratban, amely lakonikus rövidséggel emlékezett meg a gőzkocsik szenzációs pesti bevonulásáról. A gőzvonat, amely természetesen sínek nélkül, bárhol haladhatott, óriási lelkesedést váltott ki

mindenkiből. A katonai bizottság elnöke lelkesedésében a tömeget bebocsátotta az Ujépilet udvarára. E percben az utolsó kocsiból hangos szárnyesattogatással száz hófehér galamb röppent ki. Néhány percig az Ujépilet fölött kerengtek, majd hazájuk felé vettek irányt, hogy elvigyék hírét a pesti gőzkocsiknak.

„Meg fog változni a hadászat”

Általános feltűnést keltett ez évben Pesten, hogy a *United Service Journal* című angol ujság Voigtländer gőzkocsijairól is megemlékezett. Hangsúlyozta azt is, hogy a gőzkocsik az Ujépilet udvarán a legnagyobb sártengerben nagy könnyedséggel mozogtak. A lap cikkírója ebből azt a következtetést vonta le, hogy az általan utakon mozgó gőzkocsikat háborúban is nagyszerűen lehetne felhasználni.

A cikkíró szerint, ha 800 vagy 900 ilyen gőzkocsit egy csatasorban felállított hadsereg ellen megindítanának, annak emberi erő nem tudna többé ellentállni. Ezek a gőzkocsik mindent lerohannának és szétapostannak, ami csak útjukba akadna. Ha pedig valaki még az ellenség közül épségen maradna, akkor a gőzkocsikat vissza lehetne fordítani és az ellenség e maradványait velük szétapostatni. — Igaz, — folytatja a cikkíró — hogy a tűzértség veszedelmes ellenszere a gőzkocsi-óriásoknak, de hát hiszen az ágyúkat is tönkre lehet tenni, épúgy, mint más hadieszközt. Ha a gőzt a háború művészetének szolgálatába állítjuk, — írja a lap — akkor a hadászat is meg fog változni, de minden körülmények között a harcászat. Hiszen ezekre a gőzkocsikra ágyúkat is jól lehetne szerelni.

Igy fejezi be cikkét a brit író az *United Service Journal*-ban.

Az angol író tehát látnoki szemmel te-

kintett a jövőbe, mert hiszen a gőzkocsikat már mint »harcikocsi-jelölteket« tekintette, vagyis önkénytelenül is a mai tankok, a harcikocsi őseitjének. Akkor még természetesen nem sejtette, hogy az egyszerű gőzt a benzin és olaj váltja fel kerek száz esztendővel később.

sz. Nyiry László

autó